

Arbejder du med gravide, kvinder med fødselstraumer, efterfødselsreaktioner eller nye familier? Så kan denne bog måske være kilde til inspiration og indblik.

Bogens forord begynder således; *"Denne bog handler om livets begyndelse – fødsler, og bygger på undren, undersøgelse og refleksion – alt det, der gemmer sig i betegnelsen researchtung journalistik. Tilsat engagement, involvering, magtesløshed og vrede – alt det, objektive journalister forventes at filtrere fra"*. Og man er ikke i tvivl om, at forfatteren er yderst skeptisk over for den måde, vi som samfund i dag behandler gravide, fødende og nye familier. Efter studietidens mere holdnings-anonyme skrivere er det forfriskende med en formidler, som ikke bare skriver sin holdning, men bruger sine holdninger, meninger, fordomme og forforståelse aktivt. Hanne Dam udfordrer læger, jordemødre og hele resten af fødselsindustrien med kritiske spørgsmål, og man kan mærke, at her er en forfatter, som brænder for sit emne.

Bogen er inddelt i hovedemnerne; Fødselsberetninger, Jordemoderens synsvinkel, Rigshospitalet, Hjemmefødsler, Igangsættelser, Kejsersnit, Fødselslæger og Etik – og kommer således nærmest omkring enhver tænkelig vinkel på emnet. Fødsel undersøges i bogen på mange forskellige planer, helt fra den individuelle oplevelse for den fødende kvinde, til de samfundsmæssige og politiske konsekvenser af den måde, børn bliver budt velkommen i verden på – og hvad vi som samfund byder fødende kvinder.

At indlede bogen med fødselsberetninger fra virkelige kvinder fungerer godt, da man på den måde hurtigt bliver mindet om, hvorfor emnet netop er relevant og vigtigt. Vi får på den måde et menneskeligt ansigt på fænomenet – noget, forfatteren også forstår at gøre i forhold til de fagligt stolte, men udtrættede jordemødre, man også møder senere i bogen. Som læser lander min sympati hurtigt hos disse kvinder. Også arbejdsforholdene for læger og jordemødre på fødegangene bliver præsenteret, og det er svært ikke at blive nedtrykt over de barske beskrivelser af virkeligheden. Tidligere klinikchef på Rigshospitalets fødegang gennem 14 år, Morten Hedegaard, medvirker med et interview i bogen. Interviewet blev gennemført tre måneder inden, Hedegaard valgte at forlade sin post i afmagt over de vilkår, han skulle drive afdelingen under. Det er meget interessant og tankevækkende læsning at høre hans overvejelser om beslutningen.

Hanne Dam viser også tydeligt, et kapitel ad gangen, hvor komplicerede beslutninger gravide og fødende i dag står overfor. Det virker næsten som om, det er umuligt at gøre "det rigtige". De forskellige faggrupper repræsenteret i bogen har forskellige holdninger til, hvad en god fødsel er, ligesom forskellige holdninger til igangsættelse, kejsersnit, epidural blokade, hjemmefødsler mv. Hvad den ene professionelle er yderst kritisk overfor, bagatelliseres af den anden, som til gengæld har stærke holdninger om noget tredje. Som læser forvirres man også af dette, men det illustrerer meget godt det svære felt omkring fødsler, som på samme tid er lægmands-eje og et højt specialiseret medicinsk område. Som læser bliver man klogere på det hele, og ikke mindst på hvilke særlige ting, man skal være opmærksom på, hvis man selv står over for at skulle føde.

Den udgave af bogen, jeg læste, var paperback. Den er meget tung og ikke særlig interessant grafisk. Bogens tekst går helt ud til kanten af papiret, og den nærmest ikke-eksisterende margin gør siderne lidt tunge at kigge på – man får følelsen af, at bogen ikke er let-læselig. Det er dog helt forkert. Forfatteren har et friskt sprog, og øjnene glider let over siderne. Det blev ofte meget sent om aftenen, før jeg lagde bogen fra mig, da Hanne Dam forstår at formidle på en fængende og interessant måde. Især fødselsberetningerne og skildringerne af hverdagen på landets fødegange fandt jeg let læselige. De mere tekniske afsnit med medicinske forklaringer, mere præget af læge-jargon end hverdagsprog, skal man være vågen for at følge med i.

Bogens forfatter, Hanne Dam (f. 1948), er uddannet journalist, hvilket kan mærkes i den kyndige måde, hun undersøger emnet på. Hun har tidligere udgivet bøger om kvinders position i samfundet og har modtaget en Cavlingpris.

Af Anna Hvas Andersson, cand.psych. og adjunkt ved UCN

